

**KORUYUCU AİLELERİN, YANLARINA YERLEŞTİRİLEN
ÇOCUK YA DA ÇOCUKLARLA AİLE İÇİNDE YAŞADIKLARI
SORUNLAR VE BAŞA ÇIKMA YOLLARI
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)**

*PROBLEMS EXPERIENCED IN THE FAMILY BY A CHILD OR CHILDREN
WHO ARE PLACED INTO FOSTER HOME CARE AND THEIR COPING
METHODS*

(SIVAS EXAMPLE)

Yrd. Doç. Dr. Veda BİLİCAN GÖKKAYA

Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

“Aile toplumun özüdür. Onu tahribe yönelen her şey toplumun tahribine yönelmiş demektir” S. BUTLER

Özet

Amaç; Bu çalışmanın amacı, koruyucu ailelerin, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla ne gibi sorunlar yaşadıklarını ve bu sorunlarla nasıl başa çıktıklarını ortaya koymaktır. Yöntem, Araştırmanın evrenini, Sivas'ta ikamet eden 20 Koruyucu Aile (koruyucu ailelerin 18'i Sivas merkezde, 2'si ise Sivas'ın Gemerek ve Gürün İlçelerinde ikamet etmektedir) oluşturmaktadır. Araştırma evrendeki her aileye sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri ile ilgili açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan toplam 34 soru sorulmuş, elde edilen verilere tanımlayıcı istatistiklerden olan çapraz tablo analizi uygulanmıştır. Analizler için SPSS 15.0 paket programı kullanılmıştır. Sonuçlar, Araştırmaya katılan ailelere, yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla aile içerisinde sorun yaşıyor musunuz? sorusu yöneltildiğinde ailelerin % 70.0'ı hayır cevabını verirken, %30.0'ı evet cevabını vermiştir. Evet cevabını veren ailelere, bu sorunların neler olduğu sorulduğunda %25.0'ı evdeki kurallara uymama, %5.0'ı evdeki diğer çocuk ya da çocuklarla iyi geçinememe-onlarla yarış içinde olma, %15.0'ı gamsız davranma, her şeye boş verme, %10.0'ı ise diğer seçenek olan çocuğun engelli olması, ders çalışmaması ve akrabaların çocuklarıyla geçinememesi gibi cevaplar vermişlerdir. Aile içinde yaşanan bu sorunları çözmeye çalışırken nasıl bir yol izliyorsunuz? Sorusuna ise ailelerin % 85.0'ı oturup konuşuyoruz, %15.0'ı ise sorun yok yanıtını vermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Çocuk, Koruyucu Aile, Problem

“Family is the essence of a society. Anything that aims to destroy the family is also aimed at the destruction of a society”. S. BUTLER

Abstract

Purpose; The aim of this study is to present the types of problems experienced by a child or children in foster home care as well as the methods they use in coping with these problems. Method, The universe of the study is composed of 20 Foster Parents

located in Sivas (18 of the foster parents live in the center of Sivas, while the remaining two live Gemerek and Gurun districts). Each foster parent was asked a total of 34 open and close-ended questions about their socioeconomic and cultural characteristics. The data obtained were analyzed through the cross-tabular analysis among the descriptive statistics. Analysis was carried out on the SPSS package software. Results, The participating foster parents were asked whether they experienced any problems in the family with the child or children placed under their foster home care and this question was responded as "no" by 70.0% of the participants, while 30.0% responded as "yes". Foster parents, who responded as "yes" were asked to explain these problems and 25.0% mentioned the reason as failing to obey the rules at home. Respectively, 5.0% stated that the problem was failing to get along well or competing with the other children at home, while 15.0% talked about acting ignorantly as well as being indifferent to everything, and 10.0% indicated that the problems occurred because the second child was handicapped, did not study and did not get along with the children of the relatives. The question on the methods used in coping with these problems were responded by 85.0% of the foster parents that they sat down together and talked about these problems, while 15.0% responded that there was no problem.

Key Words: Family, Child, Foster Parent, problem

GİRİŞ

Ailenin evrensel bir tanımını yapmak oldukça zor bir iştir. Çünkü her tanım aileyi, farklı bir kategori içine koymaktadır. Ancak en genel tanımıyla aile, "biyolojik ilişkiler sonucu insan türünün devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belli kurallara bağlandığı, o güne dek toplumda oluşturulmuş maddi (özdeksel) ve manevi (tinsel) zenginlikleri kuşaktan kuşağa aktaran, biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal ve benzeri yönleri bulunan toplumsal bir kurumdur" (Sayın, 1990:2). Diğer bir anlatımla aile, "genelde iki cins arasındaki ilişkileri ve neslin devamlılığını düzenleyen, standartlaştıran bir sistemdir" (Aydın,2000:2).

Bireylerin psiko-sosyal yaşamını şekillendiren aile, "bir sosyal grup, sosyal bir birlik, sosyal bir örgüt, bir topluluk, sosyal bir kurum ve hatta sosyal bir yapı şekli olarak ayrı ayrı kalıplar içinde değerlendirilmektedir"(Gökçe,1991:206). Her ne kadar ayrı ayrı kalıplar içinde değerlendirilse de ailenin hemen hemen tüm toplumlarda değişmeyen bir kısım işlevleri vardır. Bunlar;

- *Toplumsal kuralları ve değerleri bireylere aktarma,
- *Bireyleri diğer toplumsal kurumlara bağlama,
- *Başka kurumlara ve kişilere devredilmeyecek (cinsellik, sosyalleşme, sevgi vb.) yükümlülükleri yerine getirme,
- *Üyelerini denetleyerek, toplumsal amaçların gerçekleşmesine katkıda bulunma,
- *Dinamik yapısıyla toplumsal değişmede etkin bir araç rolü oynama" (Dündar,2012:57)

dır.

Ailenin sözü edilen bu işlevleri, bireylerin hayata adaptasyonunu sağlamakta ve onları hayata hazırlamaktadır. Ancak toplumsal yaşamdaki sosyo-ekonomik yetersizlikler, göçler, çarpık kentleşme, işsizlik, aile içi sorunlar, anne ya da babanın ölümü, hastalığı, çocuğun ihmal ya da istismarı vb. birçok neden, aileleri etkilemekte ve ailenin işlevlerini yerine getirmesine engel olmaktadır.

Hangi sebeple olursa olsun yerine getirilmeyen işlevler, aileleri zayıflatmakta hatta parçalamaktadır. Bu durum, özellikle aile içindeki çocukları (çocuklar ihlal ve istismara uğramaktadır) derinden etkilemektedir. Cılgı (1986:37-38)'nın da belirttiği gibi çocukların

korunmaya muhtaç hale gelmelerinde, ailenin ekonomik koşulları ve demografik özellikleri; anne ve babanın medeni durumları ve hayatta olup olmadıkları; anne ve babanın çocuk yetiştirme anlayışı; çocuğa yönelik değer ve tutumlar; çocuğu kötü yola yönlendirme eğilimleri; aile bireylerinin yaşam tarzları, evlilik dışı ilişkiler gibi unsurlar etkili olabilmektedir”.

Ailenin yerine getirmesi gereken işlevleri yerine getirememesi ve çocuğun ya da çocukların mağdur olması korunmaya muhtaç çocuk olgusunu da ortaya çıkarmaktadır. Korunmaya muhtaç çocuk kavramıyla ilgili ilk tanım 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Kanununda yer almaktadır. Bu kanuna göre “ beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olmak koşuluyla: Ana veya babasız, ana ve babasız çocuklar: ana veya babası veya her ikisi de belli olmayan çocuklar; ana ve babası veya her ikisi tarafından terk edilen çocuklar; ana ve babası tarafından ihmal edilip fuhuş, dilencilik, alkollü içkileri veya uyuşturucu maddeleri kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere ve kötü alışkanlıklara karşı savunmasız bırakılan ve başıboşluğa sürüklenen çocuklar korunmaya muhtaçtır” (Madde3.)

Bir çocuğun korunmaya muhtaçlığı tespit edildiğinde “...bu çocuk durumuna uygun olarak ya aynı-nakdi yardımlarla ailesi veya yakınları yanında desteklenmekte ya koruyucu aile yanına yerleştirilmekte ya evlat edindirilmekte ya da yatılı bir sosyal hizmet kuruluşuna (çocuk yuvası, yetiştirme yurdu gibi) yerleştirilmektedir” (Elmacı,2010:951).

Korunmaya muhtaç çocukların yerleştirildiği önemli bakım hizmetlerinden biri olan ve ülkemizde 1949 yılında uygulanmaya başlanan koruyucu aile hizmeti, çocuğa öz ailesi tarafından bakılmadığı, çocuğun evlat olarak verilmesi mümkün olmadığı ya da uygun görülmediği durumlarda bir aile yanında geçici ya da devamlı bir süre içinde bakımının sağlanmasıdır. Koruyucu aile bakımının amacı, çocuğun normal gelişim gösterebilmesi için gereken koşulları hazırlamak, çocuğun zarar görmesine engel olmak ve sağlıklı bir şekilde gelişmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaktır (Uluç’tan aktaran Üstüner ve Diğ.,2005:131).

Ülkemizde en az ilkokul düzeyinde eğitim almış, 25-65 (14.12.2012 deki değişiklikle yaş 50’den 65’e çıkarılmıştır) yaş aralığında düzenli bir gelire sahip, evli ya da bekar olan, ister çocuklu ister çocuksuz her Türk vatandaşı koruyucu aile hizmetine başvurabilmektedir.

Koruyucu aileler, sosyal çalışmacılar tarafından ayrıntılı sosyal inceleme ve değerlendirmelerle seçilen geçici anne babalardır. Çocukların, kendini koruyacak, sevecek, destekleyecek, onlara güven sağlayacak, sosyo-kültürel ve ekonomik gereksinimlerini karşılayacak bir aileye ihtiyacı olduğu düşüncesi bu uygulamanın temelini oluşturmuştur. Çocukların kendi ailelerince bakım ve korunma olanağı bulamadığı durumlarda, onları kurum bakımına almak yerine bu süreci başka bir aile yanında geçirmeleri ve normal yaşamlarına devam etmelerini sağlamak, çocuğun yararı için en doğru çözüm olarak görülmektedir (Yolcuoğlu,2009:51).

Araştırmanın Metodolojisi

Bu çalışmanın amacı, Sivas’taki koruyucu ailelerin yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla ne gibi sorunlar yaşadıklarını ve bu sorunlarla nasıl başa çıktıklarını ortaya koymaktır.

Araştırmanın evrenini, Sivas’ta ikamet eden 20 Koruyucu Aile (koruyucu ailelerin 18’i Sivas merkezde, 2’si ise Sivas’ın Gemerek ve Gürün İlçelerinde ikamet etmektedir) oluşturmaktadır. Araştırmamızın yapıldığı dönemde (2012) Sivas’ta koruyucu aile sayısı:20, koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı:26 (9 erkek, 17 kız), koruyucu aile için müracaat işlemi devam eden aile sayısı ise 5’tir.

Araştırmada evrendeki her aileye ulaşılmaya çalışılmış, aile içinde sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya ilişkin değişkenler incelenmiştir. Anketler, ön bir çalışma yapılarak tarafımdan hazırlanmış, Sivas Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nde görev yapan sosyal hizmet uzmanına teslim edilmiş, daha sonra kendisinden teslim alınmıştır.

Araştırmanın saha çalışması Mayıs-Temmuz 2012 döneminde yapılmış, ankete katılan ailelere, sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri ile ilgili açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan toplam 34 soru sorulmuş, elde edilen verilere tanımlayıcı istatistiklerden olan çapraz tablo analizi uygulanmıştır. Analizler için SPSS 15.0 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular

Ankete katılan koruyucu ailelere ait genel bulgulara bakacak olursak, koruyucu ailedeki kadınların %5.0'ı 25-30 yaş aralığında, %55.0'ı 31-40 yaş aralığında, %40.0'ı ise 41-50 yaş aralığındadır. Eşlerinin yaş aralığına bakıldığında %20.0'ı 31-40 yaş aralığında, %80.0'ı ise 41-50 yaş aralığındadır.

Koruyucu aile olmak isteyen bireylerin evli olması şartı olmamasına rağmen araştırmaya katılan bireylerin medeni durumu (%100) evlidir.

Araştırmaya katılanlar nerelisiniz sorusuna %85.0 kentli, %15.0 ise kır kökenli olduklarını söylemiştir. Kırdan gelen ailelere, kaç yıldır kentte yaşıyorsunuz? sorusu sorulduğunda %5.0'ı 11-20 yıldır, %5.0'ı 21-30 yıldır, %10.0'ı ise 30 yıl ve daha yukarıdır diye yanıtlamışlardır.

Anketi cevaplayan kadınların eğitim durumları; %10.0'ı okur-yazar, %40.0'ı ilkokul mezunu, %20.0'ı ortaokul mezunu, %25.0'ı lise mezunu, %5.0'ı üniversite mezunudur. Eşlerinin eğitim durumları ise %20.0'ı ilkokul mezunu, %25.0'ı ortaokul mezunu, %30.0'ı lise mezunu, %25.0'ı üniversite mezunudur.

Araştırmaya katılan kadınların %10.0'ı memur, %10'ı serbest meslek, %5.0'ı emekli, %75.0 ise ev hanımıdır. Eşlerin %35.0'ı işçi, %10.0'ı memur, %20.0'ı serbest meslek, %30.0'ı emekli, %5.0'ı ise diğer meslekler (belirtilmemiştir) dir.

Ailelere, ailenizin aylık toplam geliri nedir? diye sorulduğunda %25.0'ı 701-1000 TL, %75.0'ı ise 1001TL ve üstü olduğunu belirtmişlerdir.

Ailenizde sizden başka kimler var? sorusuna verilen yanıtlardan yola çıkarak ailelerin %95.0'ı çekirdek aile (eşi, çocuğu ya da eşinin çocukları) %5.0'ı ise geçici geniş (eşi, çocuğu ve eşinin annesi) ailedir.

Koruyucu aile olmaya karar verirken koruyucu aile hakkında bilginiz var mıydı? sorusuna ailelerin %70'i evet cevabını verirken, %25'i hayır cevabını vermiştir. %5.0'ı ise soruyu cevaplamamıştır.

Ailelere, koruyucu aile olmanızdaki nedeniniz nedir? sorulduğunda ailelerin %85.0'ı yardıma muhtaç olan çocuklara yardım etmek için, %55.0'ı çocuğumuz olmadığı için, %5.0'ı yalnızlık çekmemek için, %20.0'ı kızımız olmadığı için, %5.0'ı oğlumuz olmadığı için %10.0'ı ise diğer seçenek (çocukların aile ortamında yaşamalarını sağlamak için, yoksul çocuklara yardım etmek için, çocukları çok sevdiğim için) cevabını vermişlerdir.

Ailelere koruyucu aile olmadan önce yanınıza yerleştirilecek olan çocuk ya da çocuklarla bir araya geldiniz mi? sorusuna ailelerin %85.0'ı evet, %15.0'ı ise hayır diye yanıtlamışlardır.

Ailelere, yanlarına yerleştirilecek çocuk ya da çocuklarla ilk karşılaştıklarında neler hissettikleri sorulduğunda %90.0'ı sevinç ve mutluluk, %15.0'ı kaygı ve tereddüt, %10.0'ı iletişim kuramayacağım endişesi, %40.0'ı kolayca iletişim kuracağımı hissettim, %5.0'ı ise diğer

seçenek (bizi sevip sevmeyeceğinden emin olamadık, öz annesinden kaygı duymuştuk) cevaplarını vermişlerdir.

Koruyucu aile olmak istediklerinde yaş ve cinsiyet tercihiniz oldu mu? sorusuna aileler, evet yaş tercihim oldu (%5.0), evet cinsiyet tercihim oldu (%20.0), evet her ikisi de tercihim oldu (%70.0), %5.0'ı ise hiçbir tercihim olmadı diye belirtmişlerdir.

Koruyucu aile olduğunuzu çevreniz biliyor mu? sorusuna aileler %95.0'ı evet biliyorlar, %5.0'ı ise hayır bilmiyorlar diye yanıtlamışlardır.

Ankete katılan ailelere yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla kolay iletişim kurabiliyor musunuz? sorusu yöneltildiğinde aileler, %90.0 evet kurabiliyoruz, %10.0 hayır kuramıyoruz diye cevaplandırmışlardır. Hayır cevabını veren ailelere bunun nedeni ya da nedenleri nelerdir? sorusu sorulduğunda ise aileler, konuşmayı sevmiyor (%5.0), gerçeklerle yüz yüze gelmek istemiyor (%5.0) diye belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan ailelere, yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla aile içerisinde sorun yaşıyor musunuz? sorusu yöneltildiğinde aileler, % 70.0 hayır cevabını verirken, %30.0 evet cevabını vermiştir. Evet cevabını veren ailelere, bu sorunların neler olduğu sorulduğunda aileler, %25.0 evdeki kurallara uymama, %5.0 evdeki diğer çocuk ya da çocuklarla iyi geçinememe-onlarla yarış içinde olma, %15.0 gamsız davranma, her şeye boş verme, %10.0 ise diğer seçenek olan çocuğun engelli olması, ders çalışmaması ve akrabaların çocuklarıyla geçinememesi gibi cevaplar vermişlerdir.

Aile içinde yaşanan bu sorunları çözmeye çalışırken nasıl bir yol izliyorsunuz? sorusuna ailelerin %85.0'ı oturup konuşuyoruz, %15.0'ı ise sorun yok yanıtını vermişlerdir.

Yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklar kendi sorunlarını çözmeye çalışırken nasıl bir tavır sergiler? sorusuna ailelerin %90.0'ı bizlerle paylaşır ya da evde kendine en yakın hissettiği birine yaklaşır. %5.0'ı içine kapanır, kendi çözmeye çalışır, %5.0'ı ise dışarıdaki arkadaşıyla paylaşır cevaplarını vermişlerdir.

Yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla iletişim kuramadığınızda ya da sorunlar yaşadığınızda onu kuruma geri vermeyi düşündünüz mü ya da düşünür müsünüz? Sorusunu yönelttiğimizde aileler, %90.0 hayır, %5.0 ise evet diye belirtmişlerdir.

Ankete katılan ailelere zamanı geldiğinde ya da kurum tarafından uygun görüldüğünde yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklardan ayrılmak sizde ne gibi ruhsal bir durum yaratacağını düşünüyorsunuz? sorusuna ailelerin %20.0'ı bu konuda gelecek korkusu yaşıyoruz, %15.0'ı kendimizi bu duruma alıştırmaya çalışıyoruz, %35.0'ı öz ailesine kavuşacağı için onun adına mutlu oluyoruz, % 70.0'ı çok üzülürüz, %65.0'ı onsuz olmayı düşünemiyoruz, %20.0'ı diğer seçenek (onun adına sevinirim ama ben de ondan ayrılmaktan dolayı üzülürüm, yapmış olduğumuz bu hizmetin bir gün sona ereceğini biliyoruz, bunların farkındayız onun için mutlu olmaları bizleri de mutlu edecektir, öyle alıştık ki onu hiç unutamam, en çok onun adına üzülürüm, bize çok alıştı çünkü) cevaplarını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan bütün aileler, ayrıldığınızda dahi görüşmeyi, iletişimi devam ettirmeyi düşünüyor musunuz? sorusuna (%100.0) evet cevabını vermişlerdir.

Yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocuklara gerçekten aile sevgisini-desteğini verdiğinizizi, onun ihtiyaç ve isteklerini karşıladığınızı düşünüyor musunuz? sorusuna ailelerin hepsi (%100.0) evet cevabını vermişlerdir.

Ankete katılan ailelere yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocukların ciddi bir rahatsızlığı ya da engeli var mı? Sorusuna ailelerin %85.0'ı hayır, %15.0'ı ise evet demiştir.

Yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocukların öz ailesi hayatta mı? sorusu yöneltildiğinde ailelerin %85.0'ı hayır, %15.0'ı ise evet cevabını vermişlerdir. Evet cevabı veren ailelere yanınıza yerleştirilen çocuk ya da çocukların öz ailesiyle görüşmesi sizi rahatsız ediyor mu? Sorulduğunda %85.0'ı hayır, %15.0'ı ise evet cevabını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan aileler, koruyucu aile olmanın zorlukları var mıdır? sorusuna %55.0 evet, %45.0 ise hayır demiştir. Durumu müsait olan başka ailelere koruyucu aile olmalarını tavsiye eder misiniz? sorusunu ailelerin hepsi (%100.0) evet olarak cevaplandırmışlardır.

Ankete katılan ailelere, koruyucu aile yönetmeliğinde çıkarmak ya da eklemek istediğiniz madde ya da maddeler var mı? sorusu sorulduğunda ailelerin %75.0'ı yok, %20.0'ı ise var diye yanıtlamışlardır.

Koruyucu aile olarak kurumdan aldığınız destek (maddi-manevi) sizce yeterli mi? sorusuna ailelerin %90.0'ı evet yeterli cevabını verirken, %5.0'ı ise hayır yeterli değil cevabını vermişlerdir.

Herhangi bir sorun olduğunda ya da yaşandığında bilgi almak için sosyal hizmet uzmanına kolayca ulaşabiliyor, iletişim kurabiliyor musunuz? Sorusunu ailelerin hepsi (%100.0) evet olarak belirtmişlerdir.

Son olarak koruyucu aile olmaktan dolayı mutlu musunuz? Sorusuna ankete katılan 20 aileden 19'u evet (%95.0) cevabını verirken, bir aile ise bu soruya cevap vermemiştir.

Çapraz Tablo Yorumları

Ailelerin sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri ile koruyucu ailelerin yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlarla nasıl başa çıktıkları arasındaki ilişkiler aşağıdaki gibidir.

TABLO 1. Annenin Yaşı *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi				
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?			Evdeki Kurallara Uymama	TOPLAM
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	1-40	4 100.0%	4 100.0%
		1-50	1 100.0%	1 100.0%
	Toplam	Yaş	5 100.0%	5 100.0%

Tablo1: Annenin yaşı, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve annenin kullandığı sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; araştırmaya katılan 31-40 yaş arası dört ve 41-50 yaş arası bir annenin, çocukların evdeki kurallara uymaması durumunda sorunu çözmek için onlarla oturup konuştukları tespit edilmiştir.

TABLO 2. Annenin Yaşı *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi				
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?			Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	
			1	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	31-40 n %	1	1
			100.0%	100.0%
	Toplam	N %	1	1
			100.0%	100.0%

Tablo2: Annenin yaşı, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve annenin kullandığı sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; ankete katılan 31-40 yaş arası bir annenin, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesinde sorunu çözmek için oturup konuştukları belirlenmiştir.

TABLO 3. Annenin Yaşı *Çocuğun Gamsız Davranma Her Şeye Boş Vermesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Gamsız Davranma Her Şeye Boş Verme	
				1	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	31-40	N	3	3
			%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	3	3
			%	100.0%	100.0%

Tablo3: Annenin yaşı, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve annenin kullandığı sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; araştırmaya katılan 31-40 yaş arası üç annenin, gamsız davranan ve her şeyi boş veren çocukla oturup konuşarak soruna çözüm buldukları saptanmıştır.

TABLO 4. Babanın Yaşı *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Kurallara Uymama	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	31-40	N	1	1
			%	100.0%	100.0%
		41-50	N	4	4
			%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	5	5
			%	100.0%	100.0%

Tablo4: Babanın yaşı, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve babanın kullandığı sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında ise; araştırmaya katılan 31-40 yaş arasında bir ve 41-50 yaş arasında dört babanın, sorunu çocuklarla oturup konuşarak halletmeye çalıştıkları belirlenmiştir. Elde edilen veriler, oturup konuşma yöntemini kullanma açısından annelerle babalar arasında yaş açısından fark olduğunu göstermektedir. Buna göre, evdeki kurallara uymama durumunda ilgili sorunu çözme yöntemini kullanan babaların çoğunluğunun annelere göre (41-50) daha yaşlı oldukları görülmektedir.

TABLO 5. Babanın Yaşı *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	Toplam
				1	
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	31-40	N	1	1
			%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	1	1
		%	100.0%	100.0%	

Tablo5: Babanın yaşı, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; ankete katılan 31-40 yaş arasındaki bir babanın, sorunu çocukla oturup konuşarak halletmeye çalıştığı ifade edilmiştir.

TABLO 6. Babanın Yaşı *Çocuğun Gamsız Davranması Herşeye Boş Vermesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Gamsız Davranma Herşeye Boş Verme	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Yaş	41-50	N	3	3
			%	100.0%	
Toplam			N	3	3
			%	100.0%	100.0%

Tablo6: Babanın yaşı, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve babanın sorunu çözme biçimi arasındaki ilişkiye bakıldığında; araştırmaya katılan 41-50 yaş arasındaki üç babanın, sorunu çocukla oturup konuşarak halletmeye çalıştığı belirtilmiştir.

TABLO 7. Annenin Eğitim Durumu *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Kurallara Uymama	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	İlkokul Mezunu	n	3	3
			%	100.0%	100.0%
		Ortaokul Mezunu	n	1	1
		%	100.0%	100.0%	
	Lise Mezunu	n	1	1	
		%	100.0%	100.0%	
Toplam			N	5	5
			%	100.0%	100.0%

Tablo7: Annenin eğitim durumu, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve annenin kullandığı sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında ise; araştırmaya katılan üç ilkokul, bir ortaokul, bir lise mezunu annenin, sorunu oturup konuşarak çözmeye çalıştıkları tespit edilmiştir.

TABLO 8. Annenin Eğitim Durumu *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	Ortaokul Mezunu	n	1	1
			%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	1	1
			%	100.0%	100.0%

Tablo8: Annenin eğitim durumu, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve annenin sorunu halletmesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, ankete katılan ortaokul mezunu bir annenin, sorunu çocukla oturup konuşarak çözmeye çalıştığını göstermektedir.

TABLO 9. Annenin Eğitim Durumu *Çocuğun Gamsız Davranma Her Şeye Boş Vermesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Gamsız Davranma Her Şeye Boş Verme	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	İlkokul Mezunu	n	2	2
			%	100.0%	100.0%
		Lise Mezunu	n	1	1
			%	100.0%	100.0%
Toplam		N	3	3	
		%	100.0%	100.0%	

Tablo9: Annenin eğitim durumu, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve annenin sorunu çözmesi arasındaki bağlantıya bakıldığında; ilkokul mezunu iki, lise mezunu bir annenin, çocukla oturup konuşarak sorunları çözdüğü belirlenmiştir.

TABLO 10. Babanın Eğitim Durumu *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Kurallara Uymama	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	İlkokul Mezunu	n	3	3
			%	100.0%	100.0%
		Ortaokul Mezunu	n	1	1
		%	100.0%	100.0%	
	Lise Mezunu	n	1	1	
		%	100.0%	100.0%	
	Toplam		N	5	5
			%	100.0%	100.0%

Tablo10: Babanın eğitim durumu, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında ise, ilkököl mezunu üç babanın, ortaokul mezunu bir babanın ve lise mezunu bir babanın, sorunu çözmek için çocukla oturup konuştukları saptanmıştır. Elde edilen veriler, oturulup konuşma yöntemini kullanma açısından anneler ve babalar arasında eğitim açısından bir farkın olmadığını göstermektedir.

TABLO 11. Babanın Eğitim Durumu *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz ?				Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	Ortaokul Mezunu	n	1	1
			%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	1	1
			%	100.0%	100.0%

Tablo11: Babanın eğitim durumu, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; ortaokul mezunu bir babanın, sorunu çözmek için çocukla oturup konuştuğu belirlenmiştir.

TABLO 12. Babanın Eğitim Durumu *Çocuğun Gamsız Davranması Her Şeye Boş Vermesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?				Gamsız Davranma Her Şeye Boş Verme	Toplam
				1	
Oturup Konuşuyoruz	Eğitim Durumunuz	İlkokul Mezunu	N	2	2
			%	100.0%	100.0%
	Lise Mezunu	N	1	1	
		%	100.0%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	3	3
			%	100.0%	100.0%

Tablo12: Babanın eğitim durumu, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki bağlantıya bakıldığında; iki ilkokul mezunu babanın, bir lise mezunu babanın, sorunu çözerken çocukla oturup konuştukları tespit edilmiştir.

TABLO 13. Annenin Mesleği *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?				Evdeki Kurallara Uymama	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	Emekli	n	1	1
			%	100.0%	100.0%
	Diğer	n	4	4	
		%	100.0%	100.0%	100.0%
	Toplam		N	5	5
			%	100.0%	100.0%

Tablo13: Annenin mesleği, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve annenin sorunu çözme yöntemi arasındaki bağlantıya bakıldığında; emekli bir annenin ve ev hanımı dört annenin, sorunu çözerken oturup konuştukları belirlenmiştir.

TABLO 14. Annenin Mesleği *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol izliyorsunuz?				Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	
				1	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	Diğer	n	1	1
			%	100.0%	100.0%
Toplam			N	1	1
			%	100.0%	100.0%

Tablo14: Annenin mesleği, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve annenin sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; ev hanımı bir annenin, oturup konuşarak sorunu çözmeye çalıştığı tespit edilmiştir.

TABLO 15. Annenin Mesleği *Çocuğun Gamsız Davranması Her Şeye Boş Vermesi *Annenin Sorunu Çözme Yöntemi					
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?				Gamsız Davranma Her Şeye boş Verme	
				1	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	Emekli	n	1	1
				%	100.0%
	Diğer	n	2	2	
		%	100.0%	100.0%	
Toplam			N	3	3
			%	100.0%	100.0%

Tablo15: Annenin mesleği, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve annenin sorunu çözme yöntemi arasındaki bağlantıya bakıldığında; emekli bir annenin ve ev hanımı iki annenin, sorunun konuşularak çözüme kavuşturulduğunu ifade etmişlerdir.

TABLO 16. Babanın Mesleği *Çocuğun Evdeki Kurallara Uymaması *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi				
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?			Evdeki Kurallara Uymama	
				Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	İşçi	2 100.0%	2 100.0%
		Serbest Meslek	2 100.0%	2 100.0%
		Diğer	1 100.0%	1 100.0%
	Toplam		5 100.0%	5 100.0%

Tablo16: Babanın mesleği, çocuğun evdeki kurallara uymaması ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında ise, araştırmaya katılan işçi iki babanın, serbest meslek yapan iki babanın ve diğer meslek sahibi olan bir babanın, sorunu çözerken çocukla oturup konuştuklar belirlenmiştir.

TABLO 17. Babanın Mesleği *Çocuğun Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi				
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?			Evdeki Diğer Çocuklarla İyi Geçinememe	
			1	Toplam
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	İşçi	N %	1 100.0%
		Toplam		N %

Tablo17: Babanın mesleği, çocuğun evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; işçi (1) babanın, sorunu oturup konuşarak çözdüğü saptanmıştır.

TABLO 18. Babanın Mesleği *Çocuğun Gamsız Davranması Her Şeye Boş Vermesi *Babanın Sorunu Çözme Yöntemi				
Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?			Gamsız Davranma Her Şeye Boş Verme	Toplam
			1	
Oturup Konuşuyoruz	Mesleğiniz Nedir?	İşçi	1 100.0%	1 100.0%
		Serbest Meslek	1 100.0%	1 100.0%
		Diğer	1 100.0%	1 100.0%
	Toplam		3 100.0%	3 100.0%

Tablo18: Babanın mesleği, çocuğun gamsız davranması, her şeye boş vermesi ve babanın sorunu çözme yöntemi arasındaki bağlantıya bakıldığında; ankete katılan bir işçi babanın, bir serbest meslek sahibi babanın ve bir diğer meslek sahibi olan babanın, sorunu çözerken çocukla oturup konuştukları belirlenmiştir. . Elde edilen veriler, oturup konuşma yöntemini kullanma açısından anneler ve babalar arasında meslek açısından farkların olduğunu göstermektedir. Buna göre sorunu oturup konuşarak çözmeye çalışan annelerin çoğunluğu ev hanımıyken, babaların çoğunluğu işçi ya da serbest meslek sahibidir.

TABLO 19. Ailenin Toplam Aylık Geliri-Sorun Çözme Yöntemi				
		Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?		Toplam
		Sorun Yok	Oturup Konuşuyoruz	
Ailenizin Aylık Toplam Geliri Nedir?	701TL-1000TL	2 40.0%	3 60.0%	5 100.0%
	1001TL ve Üstü	1 6.7%	14 93.3%	15 100.0%
Toplam		3 15.0%	17 85.0%	20 100.0%

Tablo19: Ailenin toplam aylık geliri ve sorun çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında; aylık geliri:701-1000TL olan üç ailenin (%60) oturup konuşarak sorunu çözmeye

çalıştıkları belirlenirken, iki ailenin de sorun yok (%40) ifadesini kullandığı saptanmıştır. Aylık geliri 1001TL ve üzeri olan on dört ailenin (%93.3) sorunu, çocukla oturup konuşarak çözmeye çalıştıkları ifade edilirken, bir ailenin de (%6.7) sorunun olmadığını belirttikleri belirlenmiştir. Ancak 701TL-1000TL geliri olan ailelerin %40'ı bir sorun olmadığını belirtirken 1001TL ve üzeri gelire sahip olan aileler de bu oran sadece %6.7'dir. Dolayısıyla yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla yaşanan sorunları belirlemede sorun yok ifadesini kullanma açısından aileler arasında aylık gelire göre farklılık görülmektedir.

TABLO 20. Kır-Kent Kökenli Olma-Sorun Çözme Yöntemi					
			Sorunu Çözmeye Çalışırken Nasıl Bir Yol İzliyorsunuz?		Toplam
			Sorun Yok	Oturup Konuşuyoruz	
Nerelisiniz?	Kent	N	2	15	17
	%		11.8%	88.2%	100.0%
	Kır	N	1	2	3
	%		33.3%	66.7%	100.0%
Toplam		N	3	17	20
		%	15.0%	85.0%	100.0%

Tablo20: Ailelerin kır ya da kent kökenli olması ile sorun çözme arasındaki ilişkiye bakıldığında, köken itibarıyla kentli olan on beş ailenin (%88.2), sorunları çocukla oturup konuşarak çözdükleri tespit edilirken yine kentli olan iki ailenin (%11.8) ise sorunlarının olmadığını belirlenmiştir.

Kökene kıra dayanan ailelerin sorun çözme yöntemine bakıldığında ise; iki aile (%66.7) sorunu oturup konuşarak çözmeye yollarına gittiklerini belirtirken, bir aile (%33.3) herhangi bir sorun olmadığını ifade etmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Toplumun en önemli mihenk taşı ailedir. "Toplum kendi varlığını sürdürebilmek, kendi birliğini korumak amacıyla benimsediği değerlerini, normlarını (adetleri, örfleri, görenekleri ve gelenekleri ile kanunları ve yönetmelikleri vs.) ve kurallarını sosyalizasyon kanalıyla üyelerine benimsetir, öğretir ve uygulatır. Sosyalizasyon sürecinin kaynağı da ailedir. ... Sosyal ilişkiler ve sosyal ağın ilk örgüleri aile ile başlar. Sorumluluk ve görevler, çocuğa aile de öğretilir" (Adak,2012:30).

Birey ve toplum arasındaki ilişkiyi sağlayan aile, çocuk üzerinde de çok önemli bir etkiye sahiptir. "Çocuğun ilk ilişki kurduğu ortam olan ailenin genişliği, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi onun ilk sosyal deneyimlerini, dolayısıyla duygusal ve toplumsal gelişimini etkilemektedir" (Dizman ve Gürsoy,2005:438). Dolayısıyla ailenin birçok nedenden dolayı işlevlerini yerine getirememesi, aileyi ve içindeki bireyleri de (özellikle çocukları) doğrudan etkilemekte ve onların ihmal ve istismarına sebebiyet vererek, sağlıklı kişilikler geliştirmesine engel olmaktadır.

“Çocuk istismarı ve ihmalinin, çocuk üzerinde davranışsal, sosyal ve psikolojik birçok olumsuz etkisi vardır. Gerek fiziksel gerekse psikolojik olarak çocuk büyük hasara uğramaktadır. Yaşanan istismar ve ihmal durumu çocukluk yıllarını etkilediği kadar yetişkinlik dönemini de etkilemektedir. Çocukluk dönemi travmaları yetişkinlikte madde kullanımı ve psikolojik problemler gibi bir çok negatif sonuç ile bağlantılıdır” (Yılmaz,2009:72). Konuyla ilgili olarak Öztürk (2007) de “çocukluk çağı travmaları sonucu, ‘davranış sorunları, kişilik bozuklukları, duygu durum bozuklukları, dikkat eksikliği, hiperaktivite, korkular, disosiyatif bozukluk, saplantılar, uyku sorunları, panik bozukluğu, intihar girişimi, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı’ gibi çeşitli sorunların yaşanabileceğini” belirtmiştir.

Buradan hareketle toplumların geleceği olan çocukların, bedensel ve ruhsal anlamda sağlıklı gelişim gösterebilmesi için sıcak ve samimi bir aile ortamına ihtiyaçları vardır. Diğer bir deyişle “çocuk, sağlıklı aile ortamının sağladığı olanaklar sayesinde davranışlarını, sosyal ilişkilerini ve topluma uyumunu düzenler” (Seçer ve diğ.,2006:541). Ancak kendi aileleri tarafından bu ihtiyaçlarının karşılanamaması, farkı çözüm yollarını da beraberinde getirmektedir.

Ülkemizdeki zorlu ekonomik koşullar, ve sosyo-kültürel değişimler ailelerin dağılmasına ve ailenin işlevlerini yerine getirememesine neden olmakta ve dolayısıyla çocuklar, yetiştirme yurtlarında, çocuk yuvalarında ve ülkemizde çok da yaygın olmayan ama hizmet veren koruyucu ailelerde bakılmaktadırlar.

Koruyucu aileler, korunmaya muhtaç olan bu çocuklara hem fiziksel hem ruhsal anlamda kendilerini sağlıklı bireyler olarak yetiştirmesi için sıcak ve samimi bir ortam sunmaktadır. Ancak her ne kadar sıcak ve samimi bir aileye kavuşsa da farklı sorunlarla (yoksulluk, terk edilme, ihmal, istismar, reddedilme, yetersiz eğitim alma, ebeveynlerin fiziksel ya da ruhsal hastalıkları ve ölümü vb), farklı yaşam öyküleriyle ve farklı kişisel özelliklerle yeni bir aileye giren çocuklar, o aileye uyum sürecinde bazı sorunlarla da baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Bu uyum sürecin de koruyucu aileler de zorlanmaktadır. Çünkü “koruyucu aile bakımında olan çocuklar, davranış ve sağlık sorunlarının ortaya çıkması açısından riskli gruplardır ve oldukça hassastırlar. Dolayısıyla koruyucu ailelerin yerleştirme öncesi iyi bir hazırlanma sürecini tamamlaması gerekir. ...Böylece yerinde ve zamanın da yapılacak müdahalelerle ciddi sorunların gelişmemesi için koruyucu ve önleyici uygulamalar da yerine getirilmiş olur” (Özbesler,2009:88).

Yapmış olduğumuz çalışmanın amacı da Sivas’taki koruyucu ailelerin, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla ne gibi sorunlar yaşadıklarını ve bu sorunlarla nasıl başa çıktıklarını ortaya koymaktır.

Araştırmamızda koruyucu ailelerin yaş, eğitim, meslek, aylık geliri ve kır ve kent kökenli olması gibi faktörleri göz önüne aldığımızda, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla ne gibi sorunlar yaşadıklarını ve bu sorunlarla nasıl başa çıktıkları kısaca şöyledir;

Anne ve babaların yaşı, yaşanan sorunlar ve başa çıkma yönteminde genelde 31-40 yaş aralığındaki annelerle 41-50 yaş aralığındaki babaların, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla en çok evdeki kurallara uymaması yüzünden sorun yaşadıkları ve bu sorunu çözmek için de çocukla oturup konuştukları saptanmıştır.

Anne ve babaların eğitim durumları, karşılaşılan sorunlar ve bu sorunlarla başa çıkma yöntemlerine bakıldığında elde edilen veriler hem sorunlar hem de çözümler açısından benzer özellikler göstermektedir. Hem anne hem de babalar sorunları çözerken oturup konuşma yöntemini kullandıklarını belirtmişlerdir.

Anne ve babaların mesleği, karşılaşılan sorunlar ve başa çıkma yöntemine bakıldığında, genelde ev hanımı annelerin ve işçi-serbest meslek yapan babaların, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla en çok evdeki kurallara uymaması yüzünden sorun yaşadıkları ve bu sorunu çözmek için de çocukla oturup konuştukları belirlenmiştir.

Ailenin aylık geliri ve sorunu çözme yöntemi arasındaki ilişkiye bakıldığında, ailelerin sorunu çözme yöntemi tüm gelirlerde aynı olmakla beraber, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla ev içinde herhangi bir sorun yok ifadesini kullanan aileler arasında aylık gelire (701TL-1000TL, %40, 1001TL ve üzeri, %6.7) göre fark vardır.

Kır ya da kent kökenli aileler ile sorun çözme yöntemlerine bakıldığında her iki kökenli ailelerin de oturup konuşarak sorunları çözmeye çalıştıklarını gözlemliyoruz.

Tablolardan da açıkça görüldüğü gibi aileler, yanlarına yerleştirilen çocuk ya da çocuklarla çocuğun, evdeki kurallara uymaması (%25.0), çocuğun gamsız davranması ve her şeye boş vermesi (%15.0) ve evdeki diğer çocuklarla iyi geçinememesi (%5) gibi sorunlarla karşı karşıya kalmakta, bu sorunlarla da en çok oturup konuşarak (%85.0) başa çıkmaya çalıştıkları gözlenmektedir.

Sonuç olarak kendi ailelerinin yanında temel ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılayamayan çocukların, sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi ve topluma uyum sağlayabilmesi için yine bir aile ortamına ihtiyaçları vardır. Bunu en güzel karşılayacak olan bakım hizmeti ise profesyonel anlamda yapılan koruyucu aile hizmetidir. Böylece çocuklar, sıcak ve samimi bir aile ortamında olacak, gereksinimlerini giderecek, sağlıklı bir biçimde topluma uyum sağlayacak ve kendini geliştireceklerdir.

Ancak ülkemizde tanıtımı çok fazla yapılamayan koruyucu aile hizmetinin, biran önce önemi anlaşılmalı ve üstünde ağırlıklı bir şekilde durularak, varsa eksiklikleri ve sorunları (Karataş (2007:16-17)'a göre koruyucu aile ilgili medya olanaklarının uzun süreli olarak ve sistemli bir biçimde kullanılması gerekir. Koruma gereksinimi olan çocuklar ve alternatif bakım ve özellikle de aile yanında bakım temalarına ilk ve orta öğretim programlarına uygun ve yeterli düzeyde yer verilmesi sağlanmalıdır. İlgili yasal düzenlemeler hızla taranarak uygulama güçlükleri ve eksiklikleri belirlenmeli ve giderilmelidir. Uygulamaları ve denetimi gerçekleştirecek meslek elemanı yetiştirilmeli ve ilgili meslek elemanları ek eğitimle güçlendirilmelidir. Koruyucu aileye yapılan ödemeler teşvik edici olmalıdır. Koruyucu ailelerin, eğitilmesi ve denetlenmesi gerekir. Koruyucu aile olmakla ilgili işlemler gereksiz yere zorlaştırılmamalıdır) giderilmeye çalışılmalıdır. Çünkü sağlıklı, gelişmiş toplumlar ve onu oluşturan bireyler, sağlıklı ailelerden çıkarlar.

KAYNAKÇA

- ADAK, N. (2012). "Toplumun Temel Yapı Taşı: Aile", Kurumlara Sosyolojik Bakış (iç), edi.: Sevinç Güçlü, Kitabevi yay. İstanbul.
- AYDIN, M. (2000), *Kurumlar Sosyolojisi*, Ankara:Vadi Yay.
- CILGA, İ. (1986). "Korunmaya Muhtaçlık Olgusunun Sosyolojik Analizi", *Cumhuriyet Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 31-45.
- DİZMAN, H., GÜRSOY, F. (2005). "İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıfa Devam Eden Anne Yoksunu Olan ve Olmayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:13, No:2. S.437-446.
- DÜNDAR, Ö., Z., (2012). "Değişen ve Değiş(e)meyen Yönleriyle Aile: Yapısı, Türleri ve İşlevleri, Değişen Toplumda Değişen Aile (iç.), Edi.; Nurşen Adak, Siyasal Kitabevi, Ankara.s.39-91.

- ELMACI, D. (2010) "Günümüzün Yetim Kalan Kuruluşları: Yetiştirme Yurtları", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Güz, 8 (4), 949-970.
- GÖKÇE, B. (1991). "Aile ve Aile Tipleri Üzerine Bir İnceleme", Aile Yazıları I Temel Kavramlar, Yapı ve Tarihi Süreç, Derleyenler; Beylü Dikeçligil ve Ahmet Çiğdem, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yay. Bilim Serisi 5/1, Ankara, s.205-223.
- KARATAŞ, K. (2007). "Türkiye'de Koruma Sistemi ve Koruyucu Aile Uygulamaları Üzerinde Bir Değerlendirme", *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, Cilt:8, Sayı:2, ss.7-19
- SAYIN, Ö. (1990). *Aile Sosyolojisi-Ailenin Toplumdaki Yeri*, İzmir: Ege Üniversitesi Yay.
- SEÇER, Z. ve Diğ. (2006). "Anne Tutumlarına Göre Okulöncesi Dönemdeki Çocukların Ahlaki ve Sosyal Kural Bilgilerinin İncelenmesi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s.539-557.
- ÖZBESLER, C. (2009). "Koruyucu Aile Hizmetlerinde Değerlendirme Süreci", *Aile ve Toplum Dergisi*, Ocak-Şubat-Mart, s.8694.
- ÖZTÜRK, M. (2007), *Çocuk Psikiyatrisi*, İstanbul:Uçurtma Yay.
- ÜSTÜNER, S., ve Diğ. (2005). "Koruyucu Aile Bakımı Altındaki Çocukların Davranış ve Duygusal Sorunları", *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 12 (3), ss.130-140.
- YILMAZ, A. (2009). "Çocuk İstismarı ve İhmali: Risk Faktörleri ve Çocukların Psiko-Sosyal Gelişimi Üzerindeki Etkileri", *Civilacademy*, 7 (1), s.63-79.
- YOLCUOĞLU, İsmet, G. (2009). "Sosyal Çalışma ve Çocuğun İyilik Hali", *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, Cilt:20, Sayı:1 ss.85-93.